

Beslutningsforslag nr. B 108. Fremsat den 24. februar 2009 af Marianne Jelved (RV), Margrethe Vestager (RV) og Morten Østergaard (RV)

Forslag til folketingsbeslutning om hjælp til udsatte unge

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingssamling at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage fornødne administrative ændringer, der sikrer, at

– der etableres samarbejde mellem skole, socialforvaltning og frivillige foreninger, der skal hjælpe ensomme unge,

– folkeskoleelever får redskaber til at håndtere egne og pårørendes psykiske lidelser,

– medarbejdere på frivillige hjælpelinjer, der taler med selvmordstruede unge, kan få tilbudt efteruddannelse og

– unge, der har forsøgt at begå selvmord, får adgang til intensiv hjælp, herunder gratis psykologbistand.

Bemærkninger til forslaget

Folketinget, politiet, folkeskolerne og de sociale myndigheder har med rette stor opmærksomhed rettet mod de udadreagerende unge, dvs. de unge, der reagerer på deres problemer ved at spolere undervisningen eller begå kriminalitet. Det er imidlertid ikke alle unge, der bærer deres problemer uden på tøjet. Mange unge vender sig i stedet indad og virker næsten overtilpassede. De er stille og klarer sig godt i skolen, men kan ikke signalere deres behov til omverdenen. Vi ved, at de får det rigtig svært senere hen i livet, bl.a. fordi de ikke får øvet sig i at skabe og fastholde sociale relationer i ungdommen. På trods af det får de sjældent den hjælp, de har behov for, ganske simpelt fordi de ikke generer nogen. Meget tyder desværre på, at der er tale om en stor og voksende gruppe af unge. Siden 1990 er antallet af selvmordsforsøg blandt de 15-19 årige således tredoblet,¹⁾ og mellem en og to unge i hver eneste 8. klasse føler sig ensomme.²⁾ Det Radikale Venstre ønsker med forslaget at sikre, at de unge får den hjælp, de har behov for.

RV mener, at der bør etableres forpligtigende samarbejde mellem skole, socialforvaltning og frivillige foreninger efter den model, som kendes fra samarbejdet mellem skole, socialforvaltning og politi (SSP). Forpligtigelsen til at etablere samarbejdet skal forankres i folkeskolen, der har den mest regelmæssige kontakt med de unge. De frivillige foreningers rolle bliver at åbne dørene for de stille unge og hjælpe dem til at deltage i foreningslivet. Socialforvaltningen skal sikre, at den unge og hans eller hendes familie får den nødvendige hjælp og støtte til at tackle problemerne. Gennemføres forslaget, vil det betyde, at de ensomme og stille unge opdages, og at de bliver integreret i de sociale fællesskaber i skolen og i foreningslivet i fritiden. For den unge betyder det, at han eller hun får støtte til at træne sine sociale kompetencer.

For nogle børn og unge er det en psykisk sygdom, der sætter en stopper for skole- og fritidslivet. Mange psykiske lidelser udvikler sig nemlig i teenageårene.

En ung, der får en alvorlig psykisk lidelse, risikerer både at miste kontakten til uddannelsessystemet og til venner og familie, hvis han eller hun ikke får hjælp. Derfor kan en psykisk lidelse være starten på en alvorlig psykisk og social nedtur. Beslutningsforslaget lægger op til, at alle elever i landets 8.-klasser får adgang til information om og til at diskutere psykiske lidelser. Forslaget udspringer af Psykiatridondens positive erfaringer med psykiatribussen, der er et undervisningslokale på hjul. I psykiatribussen taler professionelle psykologer og psykiatere med eleverne om psykiske lidelser, symptomer og behandlingsmuligheder. Når ordningen tilbydes alle 8.-klasser på landsplan, kan den være med til at nedbryde tabuer og få de unge til at søge hjælp.

Mange unge får hjælp til at håndtere svære problemer gennem frivillige hjælpelinjer. Disse linjer gør en uundværlig og kæmpe indsats, men kontakten til de meget sårbare unge kræver stor viden. Derfor foreslår RV, at der afsættes en årlig pulje på 10 mio. kr. til efteruddannelse af personalet på de frivillige hjælpelinjer.

En mindre gruppe unge har så store problemer, at de forsøger at tage deres eget liv. Heldigvis lykkes det ikke hver gang, men vi ved, at der er stor risiko for, at unge, der har forsøgt at tage deres eget liv, forsøger igen. Derfor er det altafgørende, at de kan få den nødvendige hjælp uden at møde barrierer på vejen (f.eks. brugerbetaling for psykologbistand eller telefonid mellem kl. 8 og 9 hos den praktiserende læge). Beslutningsforslaget skal fjerne disse barrierer og lægge op til, at unge, der har forsøgt selvmord, skal have tilbudt regelmæssige hjemmebesøg og støttende samtaler, daglig kontakt pr. mail, telefon og sms, hjælp til at søge behandling hos læge, hjælp til at strukturere hverdagen og gratis psykologbistand. Forslaget bygger på resultaterne af den såkaldte Amagerundersøgelse,³⁾ der viser, at man kan nedsætte risikoen for et

F. t. beslutn. om hjælp til udsatte unge

nyt selvmordsforsøg med 38 pct. gennem tæt opfølgning.

Beslutningsforslaget er et led i Det Radikale Venstres Social 2015-plan, der sigter mod at halvere antallet af selvmord og selvmordsforsøg blandt unge.

Det Radikale Venstre skønner, at de samlede udgifter til forslagene beløber sig til 120 mio. kr. årligt. Det Radikale Venstre har anvist fuld finansiering i sit forslag til finanslov for 2009.

1) Center for selvmordsforsknings Statistikbank.

2) »Ensom blandt andre«, Mathias Lasgaard, Psykolog Nyt nr. 5-2006.

3) »Effekt af intervention efter selvmordsforsøgselskadede handling. En randomiseret undersøgelse.« Marianne Hvid, Kerstin Vangborg og August G. Wang, Psykiatrisk Center Amager. August 2008.

Skriftlig fremsættelse

Marianne Jelved (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om hjælp til udsatte unge.

(Beslutningsforslag nr. B 108).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.